

Izpred upravnega sodišča.

Pri presoji stavbnih prošenj je varovanje estetičnih ozirav prepuščeno prostemu preudarku stavbnih oblasti, ne da bi mejaši ali druge, s stavbo prizadete stranke bile opravičene uveljavljati zahteve dobrega okusa (estetike, arhitektonike) kot svojo subjektivno pravico. (Razsodba upravnega sodišča z dne 17. decembra 1909 št. 11.406 ex 1909.)

Deželni odbor kranjski je z odločbo z dne 13. maja 1909 št. 7148, ugodivši prizivu A. D. proti stavbnemu dovoljenju, ki je bilo za zgradbo trinadstropne hiše podeljeno M. K. od mestnega magistrata z odlokom 6. februarja 1909 št. 3564 in prizivnim potom potrjeno od občinskega sveta s sklepom z dne 16. marca 1909 št. 7835, iz estetičnih ozirav to stavbno dovoljenje tako izpremenil, da je bilo število nadstropij te hiše omejeno na dvoje.

Pri rešitvi od mestne občine in od stavbnega gospodarja proti tej odločbi deželnega odbora vložene pritožbe se je sodni dvor ravnal po sledečih razmotrivanjih:

Od deželnega odbora v protispisu uveljavljano pomanjkanje legitimacije mestne občine za vložitev te pritožbe v zakonu nima opore, ker spada arhitektonični razvoj obmestja med one zadeve, ki se po § 26 obč. r. za Ljubljano z dne 5. avgusta 1887 dež. zak. št. 22, pred vsem tičejo interesa občine in ker se sme tudi po besedilu § 103 odst. 2 stavbnega reda za Ljubljano, odreči stavbno dovoljenje, ako bi stavba sama zase ali v zvezi z bližnjimi poslopji kazila lepo lice ceste ali prostora, kjer se namerava postaviti, za varovanje teh estetičnih ozirav pa je poklicana občina kot korporacija. Med ugovori pritožbe je bilo v prvi vrsti preiskati to, da se deželni odbor ni smel spustiti v meritum priziva, ker pritožniku A. D. nedostaje legitimacija za vložitev pritožbe.

Sodni dvor je našel, da je ta ugovor utemeljen.

Po stavbnem redu za deželno stolno mesto Ljubljano z dne 25. maja 1896 dež. zak. št. 28, ne pristojajo deželnemu odboru v stavbnih zadevah nadzorstvena pravica, ki bi jo vršil uradoma, kakor je po § 113 stavbnega reda taka pravica odkazana državni upravi. Deželni odbor ima temveč po § 112 odst. 4, razsojati samo kot tretja,

oziroma druga inštanca o pritožbah proti stavbnooblastvenim odločbam ljubljanskega občinskega sveta in je torej za preizkušnjo take odločbe le toliko upravičene, kolikor se mu je predložil proti tej od legitimirane strani pravočasno vloženi priziv.

V danem slučaju je brez pomena vprašanje, ako pride pritožnik A. D. kot mejaš stavbnega gospodarja M. K. v poštev ali ne, ker gre njegov ugovor proti M. K. dovoljeni zgradbi v bistvu na to, da zgradba trinadstropne hiše ni v arhitektoničnem skladu z bližnjimi poslopji, da ne odgovarja zahtevam dobrega okusa, in da bi kazila dotični del mesta.

Stavbno oblastvo pa ima po § 103 odst. 2 stavbnega reda pri presoji stavbne prošnje vsekakor se tudi ozirati na zahteve dobrega okusa, toda varovanje estetičnih ozirov v zmyslu prej navedenega postavnega določila je vsled pomanjkanja podrobnejših določil o predmetu prepuščeno popolnoma samostojnemu prostemu predudarku stavbnih oblastev, ne da bi mejaši in druge, pri stavbi prizadete stranke bile upravičene zahteve dobrega okusa (estetike, arhitektonike) uveljavljati kot svojo subjektivno pravico.

Izvemši stavbnega gospodarja imajo vse te stranke v takih vprašanjih edinole stališče naznanilca, torej ne morejo biti z odločbo stavbnega oblastva prikrajšane v svojih pravicah.

Potemtakem bi bil moral deželni odbor kot prizivna inštanca svoji odločbi podvrženi priziv A. D. zavrniti zaradi pomanjkanja legitimacije za vložitev tega priziva. Ker pa je ravnal z A. D. kot s stranko, ki je za priziv upravičena, in ugodivši njenemu prizivu, izpremenil od občine podeljeno stavbno dovoljenje glede višine nadstropij iz estetičnih ozirov, je po krivem posegel v stavbno pravico, katera je iztekla za stavbnega gospodarja iz odločb stavbnih oblastev prve in druge inštanca, in katera je vsled pomanjkanja upravičenega priziva postala pravomočna.

Izpodbijano odločbo je bilo tedaj po § 7, zakona z dne 22. oktobra 1875, drž zak. št. 36 ex 1876, kot postavno neutemeljeno razveljaviti.

R—r.

